

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра української філології та міжкультурної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«3» 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Спеціальність 014 «Середня освіта»

Спеціалізація 014.01 «Українська мова і література»

Розробник

Лебединцева Н.М.

В.о. завідувача кафедри української
філології
та міжкультурної комунікації

Лебединцева Н.М.

Гарант освітньої програми
«Теорія і методика навчання: Українська
мова і література та англійська мова»

Жвава О.А.

В.о. декана факультету філології

Зубенко Т.В.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Історія української літератури	
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»	
Спеціальність	014 «Середня освіта»	
Спеціалізація (якщо є)	014.01 «Українська мова і література»	
Освітня програма	Теорія і методика навчання: Українська мова і література та англійська мова	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	II, III, IV	
Навчальний рік	2022–2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	3, 4, 5, 6, 7, 8	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	24 кредити / 720 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	174 год. 174 год. 372 год.	
Відсоток аудиторного навантаження	48 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	залікова контрольна робота (7 семестр)	
Форма підсумкового контролю	іспит (3, 4, 5, 6, 8 семестри)	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: розгляд особливостей розгортання українського літературного процесу протягом XIX–XX ст., включаючи історико-культурний аналіз основних рушійних чинників українського культурного розвитку цього періоду (формування літературної української мови, етнографічні дослідження, колоніальний статус української культури, роз'єднаність українських земель, *fin de siècle*, ранній та зрілий модернізм, соцреалізм, література української діаспори, явище «шістдесятництва», феномен літературних поколінь, постмодерністська естетика та постколоніальний контекст тощо), а також послідовне вивчення культурно значимих художніх творів української літератури, написаних у XIX–XX ст.

Завдання:

- розкрити загальні культурно-історичні закономірності розвитку української літератури протягом XIX–XX ст.;
- розглянути характерні проблемно-тематичні та стилістичні риси творчості українських письменників XIX–XX ст.;
- навчити студентів читати та аналізувати твори української літератури, а також користуватися відповідними історико-літературними та критичними джерелами.

Компетентності та очікувані результати навчання.

Знання й розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності

(ЗК2), здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК7), здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї (ЗК10); здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання української мови та літератури, англійської мови (ФК3), здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їхнього розвитку, сучасних норм їх використання (ФК6), здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, англійської мови, теорії та історії української літератури в процесі навчання (ФК8), здатність орієнтуватися в літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української та англійської мов, української літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів (ФК9), інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту (ФК10); здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти) (ПК1), здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві (ПК4); критично оцінювати власну навчальну та навчально-наукову, частково-пошукову діяльність і робити висновки щодо самоосвіти, саморозвитку й професійного самовдосконалення (ПРН12), керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу, співробітництва та емпатійної культури (ПРН15), застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації (ПРН17), здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН20), дотримуватися принципів академічної доброчесності (ПРН21), здатність працювати результативно індивідуально в групах задля опрацювання певних завдань і формування коректних висновків (ПРН22), висловлювати й аргументувати свою думку стосовно конкретних питань мовознавства й літературознавства (ПРН25), усвідомлювати й дотримуватися етичних норм поведінки (ПРН26), встановлювати й осмислювати елементарні міждисциплінарні зв'язки (ПРН27), переглядати свої погляди й судження та міняти спосіб дій за наявності переконливих аргументів (ПРН28), пояснювати доступно й аргументовано сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору як фахівцям, так і учням (ПРН29).

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- загальні закономірності розвитку української літератури в XIX ст.
- характерні проблемно-тематичні та стилістичні риси творчості українських письменників у XIX ст.
- зміст творів української літератури XIX ст., вивчення яких передбачене програмою курсу;

має вміти:

- характеризувати основні рушійні чинники розвитку української літератури XIX ст.;
- оцінювати окремі художні явища нової української літератури та висвітлювати їх значення для цілого літературного процесу;
- оперувати відповідною літературознавчою термінологією, поданою в словнику програми;

- аналізувати художні твори нової української літератури з точки зору їх естетичної вартості, культуротворчої цінності, суспільного значення тощо;
- орієнтуватись у змісті тих художніх творів, вивчення яких передбачене програмою курсу.

3. Програма навчальної дисципліни Денна форма:

Теми	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота
3 семестр (українська література I п. XIX ст.)			
Виникнення нової української літератури.	10	10	20
Класицистична та сентименталістська традиції в українській літературі початку XIX ст.	10	10	22
Романтизм в українській літературі I п. XIX ст.	10	10	22
Разом за 3 семестр	30	30	64
4 семестр (українська література II п. XIX ст.)			
Реалізм в українській літературі XIX ст.	10	10	22
Соціально-психологічна проза в українській літературі XIX ст.	12	12	23
Український «театр корифеїв».	10	10	22
Разом за 4 семестр	32	32	67
5 семестр (українська література межі XIX–XX ст.)			
Модерні тенденції в українській літературі II половини XIX ст.	10	10	20
Феміністичний дискурс в українській літературі II половини XIX ст.	10	10	22
Імпресіонізм/експресіонізм в українській літературі XIX ст.	10	10	22
Разом за 5 семестр	30	30	64
6 семестр (українська література 20-х рр. XX ст.)			
Модерністський дискурс в українській літературі поч. XX ст.	10	10	22
Літературний процес 20-х років XX ст.	12	12	23
Течії модернізму в українській літературі 20-х рр. XX ст.	10	10	22
Разом за 6 семестр	32	32	67
7 семестр (українська література в діаспорі)			
«Празька поетична школа».	6	6	14
Прозова творчість письменників-емігрантів.	7	7	14
Нью-Йоркська група поетів.	7	7	15
Разом за 7 семестр	20	20	43
8 семестр (українська література в діаспорі)			
Явище «шістдесятництва» в українській літературі.	10	10	22
Літературна ситуація 80-х рр. XX ст. Феномен покоління.	10	10	22
Культурні трансформації 90-х рр. XX ст. Зміна парадигми.	10	10	23
Разом за 8 семестр	30	30	67
Разом за весь період	174	174	372

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

3 семестр

№	Тема заняття / план
1	Особливості розвитку української культури наприкінці XVIII ст. Українська література наприкінці XVIII – на початку XIX ст.: характерні риси. Передумови виникнення літературної української мови.
2	Художні стилі в українській літературі початку XIX ст. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм.
3	Виникнення нової української літератури. Класицизм в українській літературі початку XIX ст. Мова, стилістика та національне питання.
4	Творчість І.Котляревського. «Енеїда» – бурлескно-травестійна поема. Суспільно-культурна діяльність І.Котляревського.
5	Сентименталізм в українській літературі початку XIX ст. Сентименталізм як художній напрям. Розвиток сентименталізму в європейській літературі.
6	Класицистична та сентименталістська традиції в українській літературі початку XIX ст. Творчість Г.Квітки-Основ'яненка.
7	Поети-байкарі в українській літературі XIX ст. П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, Л.Глібов. Класицизм і сентименталізм у творчості письменників.
8	Зародження романтизму в українській літературі I половини XIX ст. Етнографічні дослідження та фольклористика.
9	Розвиток романтизму в українській літературі I половини XIX ст. Харківський осередок романтизму. Львівський гурток романтиків «Руська трійця». Київський осередок романтизму.
10	Кирило-Мефодіївське братство як культурне явище. Слов'янофільство в ідеологічній концепції братства. «Закон Божий. Книга буття українського народу» М.Костомарова.
11	Т.Шевченко. Біографія та періодизація творчості митця. Стилістичні та жанрові особливості творчості Т.Шевченка.
12	Т.Шевченко. Романтизм та реалізм у творах Т.Шевченка. Постать Т.Шевченка в культурному контексті доби.
13	Т.Шевченко. Філософізм, символізм, націософська творчість Т.Шевченка.
14	П.Куліш. Творчий шлях П.Куліша. Літературна діяльність. Історичний роман «Чорна рада».
15	Творчість П.Куліша. Суспільно-культурна, наукова та перекладацька діяльність письменника. Філософські погляди митця.

4 семестр

№	Тема заняття / план
1	Реалізм як літературний напрям. Характерні риси, засади творчості, жанрові та стилістичні ознаки реалізму.
2	Зародження реалізму в українській літературі XIX ст. Співвідношення реалістичних та романтичних тенденцій у текстах українських письменників. Творчість Ю.Федьковича.
3	Творчість письменників-реалістів. П. Грабовський у контексті українського реалізму.
4	Постать Марка Вовчка. Біографія М. Вілінської в контексті емансипації та образ «мовчущого божества» (за П.Кулішем). «Народні оповідання» Марка Вовчка. Казки.
5	Творчість Марка Вовчка. «Інститутка», «Три долі»: особливості нарації та проблематика творів.

6	Творчість Б.Грінченка. Життєвий і творчий шлях письменника. Жанр оповідання у творчості Б.Грінченка.
7	Соціально-психологічна проза в українській літературі XIX ст. Соціально-побутова повість. Творчість І.Нечуя-Левицького у культурно-історичному контексті.
8	Соціально-психологічний роман в українській літературі. Творчість П.Мирного. «Хіба ревуть воли, як ясла повні». «Повія». Стилiстичні особливості, проблематика творів.
9	Український «театр корифеїв». Зародження українського театру. Аматорські гуртки. Професійна українська трупа.
10	Драматургія в українській літературі XIX ст. Від І.Котляревського до «театру корифеїв». Жанр драми у творчості І.Карпенка-Карого. Трагедія «Сава Чалий».
11	Реалізм в українській літературі кінця XIX ст. Стилiстичні пошуки в межах реалістичного напрямку. Творчість А.Тесленка.
12	Реалізм в українській літературі кінця XIX ст. Життя і творчість С.Васильченка. Педагогічна діяльність та її відображення в психологічних оповіданнях митця.
13	І.Франко. Періодизація творчості. «Натуралістичний період» у житті письменника. Е.Золя. Теорія «ідеального реалізму».
14	Творчість І.Франка. Останній період творчості. Елементи натуралізму та імпресіонізму в соціально-психологічному романі «Перехресні стежки».
15	Риси модернізму в творчості І.Франка. Лірична драма «Зів'яле листя». Філософська поема «Мойсей». Поема «Іван Вишенський».
16	Літературознавча спадщина І.Франка. І.Франко як теоретик літератури. «Із секретів поетичної творчості». «Літературно-науковий вісник» – концепція часопису.

5 семестр

№	Тема заняття / план
1	Модерні тенденції. Стилiвові трансформації в європейській літературі. Символізм. Імпресіонізм. Декаданс. «Мистецтво заради мистецтва».
2	Зародження модерністського дискурсу в українській літературі II половини XIX ст. Діяльність М.Драгоманова. Європоцентризм та народництво.
3	Феміністичний дискурс в українській літературі II половини XIX ст. Феміністичний рух в Україні. Н.Кобринська. С. Окуневська.
4	О.Кобилянська. Життєвий і творчий шлях письменниці. Феміністичні ідеї, ніщєанство, психологізм у ранній творчості О.Кобилянської. «Людина». «Царівна».
5	Творчість О.Кобилянської. Психологічний реалізм. «Земля». Тема культурних та спадкових співвідношень. «В неділю рано зілля копала» – мультикультурний аспект.
6	Леся Українка. Історія життя і творчості письменниці. Поетична та прозова спадщина Лесі Українки. Літературно-критичні есе. Світоглядна позиція.
7	Драматургійна творчість Лесі Українки. Жанр драматичної поеми. Драма-фєсрія «Лісова пісня». Новоромантизм у творчості письменниці («Блакитна троянда»).
8	Драматургійна творчість Лесі Українки. Біблійний міф («Одержима»). Пророчий міф («Кассандра»). Фемінізація міфу («Камінний господар»).
9	Імпресіонізм/експресіонізм в українській літературі XIX ст. Імпресіонізм

	та експресіонізм: стилістичні ознаки.
10	Імпресіонізм в українській літературі XIX ст. Творчість М.Коцюбинського. Стилiстичні риси творчості.
11	Експресіонізм в українській літературі XIX ст. Новелістика В.Стефаніка. Стилiстичні риси творчості.
12	Зародження модерністського дискурсу в українській літературі межі XIX–XX ст. «Молода муза», «Українська хата», «Літературно-науковий вісник» – дискусії, проблеми, тенденції. Нові напрямки мистецьких шукань.
13	Українська поезія к. XIX – поч. XX ст. Творчість М.Вороного. Художній світ Б.Лепкого. Поезія О.Олеся.
14	Конфлікт інтерпретацій української літератури XIX ст. у сучасних літературознавчих студіях. Класична інтерпретація (С.Єфремов, М.Грушевський). Модерна інтерпретація (М.Зеров, М.Драй-Хмара). Погляд з діаспори (Є.Маланюк, М.Павлишин, Ю.Шерех-Шевельов, Г.Грабович).
15	Конфлікт інтерпретацій української літератури XIX ст. у сучасних літературознавчих студіях. Перепрочитання творів української літератури XIX ст. у контексті естетики постмодернізму. (Н.Зборовська, О.Забужко, Т.Гундорова).

6 семестр

№	Тема заняття / план
1	Українська література XX ст.: характерні риси розвитку. Культурно-історичні чинники, соціальні рухи та західноєвропейські теорії в рецепції українських митців.
2	Культурні дискурси та дискусії. Формування та розгортання опозиції «народництво/модернізм» як визначального чинника розвитку української культури XX ст.
3	Модернізм в українській літературі початку XX ст. Відгомони європейського модернізму в українській літературі поч. XX ст. Дискурс модернізму «молодомузівців» і «хатян». Загострення і поглиблення цієї проблематики в літературі 20-х рр.
4	Українська література 20-х рр. XX ст. Зовнішні (соціальні) та внутрішні (культурні) чинники розвитку української літератури у 20-х рр.: зовнішня та внутрішня еміграція, урбанізація, модернізація життя, формування нової української інтелігенції, поліфонія ідей, активізація літературного життя тощо.
5	Літературні угруповання 20-х рр. Розмаїтість літературних напрямів та літературних груп. Від «Білої студії» до СПУ.
6	Художні стилі в українській літературі 20-х рр. Символізм, неокласицизм, революційний романтизм, футуризм, екзистенціалізм, експресіонізм тощо. М.Бажан.
7	«Неокласицизм» в українській літературі поч. XX ст. Елітарність та аристократизм у творчості поетів-«неокласиків». Літературознавча та перекладацька діяльність митців. Творчість В.Домонтовича.
8	Авангардизм в українській літературі 20-х рр. XX ст. Співвідношення понять «авангардизм» і «модернізм». Футуризм як стиль. Маніфест Ф.Т.Марінетті. Діяльність М.Семенка. «Нова генерація».
9	Психологічний реалізм в українській літературі I половини XX ст. Творчість А.Головка, О.Досвітнього, А.Любченка та ін. «Критичний реалізм» і «революційна романтика». Актуальна тематика доби.
10	Екзистенційні мотиви у творчості письменників 20-х рр. Зародження інтелектуальної прози. Літературне угруповання «Ланка».

11	Розвиток української драматургії у 20-х рр. ХХ ст. Творчість М.Куліша, І.Кочерги, С.Черкасенка та ін. Експресіонізм у драматургії М.Куліша.
12	Експресіоністична драма. Театр Леся Курбаса «Березіль». «Філософія театру».
13	Літературна дискусія 1925–1927 рр. Памфлети М.Хвильового. Літературний диспут «Шляхи розвитку української літератури» (Київ, 1925).
14	Літературна дискусія 1925–1927 рр. «ВАПЛІТЕ». «Психологічна Європа». «Україна чи Малоросія?».
15	«Розстріляне відродження». Процес СВУ. Самогубство М.Хвильового. Уніфікація літературного процесу протягом 30-х років (репресивна система, ідеологічні “шори”, створення СПУ) та її наслідки.
16	Друга світова війна в українському літературному дискурсі. Національно-патріотичні мотиви в творах воєнного часу (В.Сосюра, М.Рильський, О.Довженко, М.Бажан). Осмислення досвіду ВВВ у творах Л.Первомайського («Дикий мед») та Г.Тютюнника («Вир»).

7 семестр

№	Тема заняття / план
1	Українська література «в екзилі». Зародження та формування діаспорної української літератури. Культурні центри української діаспори (Подєбради, Варшава, Прага). Культурна діяльність В.Липинського та Д.Донцова.
2	«Празька поетична школа». Варшавська та празька групи поетів. Загальна характеристика творчості. «Вістниківська квадрига». Концепт «національного чину» Є.Маланюка.
3	Друга хвиля еміграції. МУР. Конфліктність та амбівалентність дискурсів. Теорія «органічної літератури». Культурна постать Ю.Шереха (Шевельова).
4	Прозова творчість письменників-емігрантів. Риси психологічного реалізму в творчості У.Самчука. І.Багряний як письменник і публіцист. Стилістичні особливості поетичної та прозової творчості В.Барки.
5	Інтелектуальна постать В.Петрова (Домонтовича). Літературознавча, мовознавча та культурно-історична діяльність В.Петрова. Літературна творчість митця. Жанр белетризованої біографії. Психологічна проза.
6	Екзистенціалізм у творчості письменників-емігрантів. І.Багряний як письменник і публіцист. Стилістичні особливості творчості В.Барки. Постать Т.Осьмачки. Експериментальна проза Ю.Косача.
7	Нью-Йоркська група поетів. Екзистенційні мотиви у творчості письменників-емігрантів. Феномен «гібридної ідентичності».
8	Сюрреалізм як художній стиль. Елементи сюрреалізму в творчості Ю.Тарнавського, Е.Андієвської та ін.
9	Українська еміграційна література к. ХХ – початку ХХІ ст. Літературна і культурна діяльність Б.Бойчука та Б.Рубчака. Літературні антології.
10	Між світами та контекстами. Журнал «Сучасність». Видавництво «Смолоскип». А.Мельничук, В.Махно та ін.

8 семестр

№	Тема заняття / план
1	Явище «шістдесятництва» в українській літературі. Політична ситуація («відлига») як чинник літературного розвитку. Шістдесяті – боротьба в рамках режиму. Гуманізм, націоналізм, комунізм. Ревіталізація літературного дискурсу.
2	«Третє цвітіння» метрів. М.Рильський. Конфлікт поколінь. Спроба

	модернізації поезії (М.Вінграновський, І.Драч).
3	«Друга хвиля» шістдесятництва. В.Стус, І.Калинець, І.Світличний. Оновлення критичної традиції (Є.Сверстюк, І.Світличний, І.Дзюба, М.Коцюбинська).
4	Розвиток прозових жанрів і тем протягом 60-х – 70-х рр. Продовження традицій народної ліро-епіки (А.Дімаров, Б.Харчук, С.Пушик, Гр.Тютюнник). Історичний роман (П.Загребельний, В.Шевчук, Р.Федорів, Р.Іваничук).
5	«Химерна проза». В.Земляк, О.Ільченко. Творчість Є.Гуцала, В.Дрозда, В.Міняйла та інших письменників 60–70-х рр. В.Шевчук.
6	«Внутрішня еміграція» в українській культурі 70-х рр. Культура соц-арту 70-х рр. Самвидав як всеохопне явище тогочасної дійсності. «Шухлядна» література. Український «андеграунд».
7	Київська школа поетів. Герметизація творчості як засіб виживання в умовах тоталітаризму.
8	Літературна ситуація 80-х рр. – конфлікт поколінь. Творчість «асоціативних» поетів (В.Герасим'юк, І.Римарук, І.Малкович, В.Осадчий). Авангардні рухи в українській літературі 80-х рр. Наймолодше покоління 80-х – свідомий епатаж.
9	Трагедія Чорнобиля і її вплив на українську літературу. Стильове розмаїття поезії (від «неокласицизму» М.Стріхи до іронічності й «карколомності» поезії В.Неборака).
10	Пост/апокаліптичні мотиви у творчості сучасних митців. Міфологізація світу. Стилістичні експерименти. «Неоязичництво» як мистецький прийом.
11	Літературне покоління «пост»-епокси. Літературні угруповання 90-х рр. Творчі експерименти у сучасній українській прозі.
12	Постмодернізм як світовідчуття та естетична концепція. Основні принципи постмодерністської естетики. Принцип гри, інтертекст, іронія. Стилістичні експерименти та мистецькі практики. Симулякр, пародія, перформенс.
13	Постмодерністська свідомість в українському контексті. Карнавалізація дійсності («Бу-Ба-Бу»). Літературний ар'єргард («ЛуГоСад»). «Нова література» як культурне явище. Чорний гумор.
14	Постколоніалізм у сучасній українській літературі. Теорія постколоніалізму. Антиколоніалізм. Синдром постколоніального шоку в українській літературі к. ХХ ст. Жанр альтернативної історії. Меланхолія.
15	Нео/міфологізм. Явище міфологізму / неоміфологізму як постколоніальна практика. Концепція міфотворчості. О.Забужко. Т.Прохасько. Г.Пагутяк. Р.Скиба.

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

3 семестр

№	Тема заняття / план
1	І. Котляревський 1. «Енеїда»: жанрово-тематична характеристика твору. 2. Стилістичні особливості поеми. 3. «Енеїда» І. Котляревського versus «Енеїда» Вергілія.
2	І. Котляревський 1. «Наталка-Полтавка», «Москаль-чарівник» – зародження нової української драматургії. 2. Жанрові та стилістичні особливості п'єс І. Котляревського.

3	<p style="text-align: center;">Г. Квітка-Основ'яненко</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика творчості Г. Квітки-Основ'яненка. «Маруся» – перший український прозовий твір.
4	<p style="text-align: center;">Г. Квітка-Основ'яненко</p> <ol style="list-style-type: none"> Сатиричні твори. «Салдацький патрет». «Конотопська відьма». Сентименталізм у творчості письменника. «Сердешна Оксана», «Козир-дівка».
5	<p style="text-align: center;">Байкарі в українській літературі ХІХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> Жанр байки в українській літературі. П. Гулак-Артемівський як байкар. Творчість Є. Гребінки. Творчість Л. Глібова.
6	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Рання поетична творчість. Жанр балади. «Причинна», «Лілея», «Тополя», «Утоплена» тощо. Фольклорні мотиви та образність у ранній творчості Т. Шевченка. П'єса «Назар Стодоля»: загальна характеристика твору.
7	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Романтична поема «Гайдамаки»: історичний контекст. Образ Гонти. Проблема фанатизму. Композиція, стилістика та проблематика твору.
8	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Поема «Катерина» – елементи реалістичного зображення дійсності. Специфіка образу жінки-матері у творі. Мотив сирітства як спокути за провину батьків.
9	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Творчість періоду «трьох літ». «Заповіт» як сакральний текст. Поеми «Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненародженим...». Цикл «В казематі»: тематичні особливості поезій, характерні мотиви та образи.
10	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Поетична творчість періоду заслання. «Художник»: стилістичні особливості та автобіографічні риси повісті. «Журнал»: загальна характеристика тексту.
11	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Еволюція образу жінки-матері в поемах «Наймичка», «Неофіти» та «Марія». Авторське тлумачення біблійного міфу в поемі «Марія». Проблема віри як самопожертви.
12	<p style="text-align: center;">Т. Шевченко</p> <ol style="list-style-type: none"> Останній період творчості: загальна характеристика. Переосмислення біблійних мотивів та образів. «Ісайя. Гл. 35». Поема «Єретик»: тематика, проблематика, історичний контекст. Підсумок життєвого шляху в поезії «Чи не пора вже нам, небого...».
13	<p style="text-align: center;">П. Куліш</p> <ol style="list-style-type: none"> Життєвий і творчий шлях. Видавнича діяльність. Поетичні збірки П. Куліша – світоглядні трансформації. Жанр поеми у творчості П. Куліша. «Куліш у пеклі». «Магомет і Хадиза».
14	<p style="text-align: center;">Історичний роман П. Куліша «Чорна рада»</p> <ol style="list-style-type: none"> Історія написання твору. «Літопис Самовидця». Історичний контекст. Характерні образи українських козаків.

	3. Основні прийоми та методи передвиборної агітації. 4. Соціальні прошарки й касти в історіософській концепції П.Куліша.
15	<p style="text-align: center;">Ю. Федькович</p> 1. Цікаві біографічні факти та поетична діяльність митця. 2. Великі поетичні жанри. «Новобранчик», «Довбуш». 3. Прозова творчість. «Три як рідні брати».

4 семестр

№	Тема заняття / план
1	<p style="text-align: center;">Ганна Барвінок</p> 1. Загальна характеристика творчості. 2. Риси романтизму, реалізму та психологізму в оповіданнях Г. Барвінок.
2	<p style="text-align: center;">Марко Вовчок</p> 1. «Народні оповідання»: загальна характеристика збірки. Риси реалізму. 2. Соціальна повість «Інститутка». 3. Жанр казки в творчості Марка Вовчка. «Кармелюк».
3	<p style="text-align: center;">Творчість Олени Пчілки</p> 1. Загальна характеристика творчості. 2. Повість «Товаришки» – реалістичні та феміністичні елементи у творі.
4	<p style="text-align: center;">І. Нечуй-Левицький</p> 1. Сатиричні оповідання І.Нечуя-Левицького. 2. Свідомий бунт проти кріпацтва в повісті «Микола Джеря». 3. Модель української родини в повісті «Кайдашева сім'я».
5	<p style="text-align: center;">І. Нечуй-Левицький</p> 1. Антиколоніальна проблематика роману І.Нечуя-Левицького «Хмари». Образ українського інтелігента у творі. 2. Історичні твори в доробку письменника.
6	<p style="text-align: center;">П. Мирний</p> 1. «Хіба ревуть воли як ясла повні»: композиція, стиль, проблематика твору. 2. Жіноча версія «пропащої сили» в романі «Повія». 3. Драматургічна творчість П. Мирного. «Лимерівна».
7	<p style="text-align: center;">Театр «корифеїв»</p> 1. Загальна характеристика явища. 2. М. Старицький «Не судилось», – семантико-стилістичні особливості творів. 3. М. Кропивницький «Доки сонце зійде – роса очі виїсть», «Пропала грамота» (за твором М. Гоголя).
8	<p style="text-align: center;">І. Карпенко-Карий</p> 1. Сатиричні драми «Хазяїн», «Мартин Боруля», «Сто тисяч». 2. Трагедія «Сава Чалий». Жанрові особливості та проблематика п'єси.
9	<p style="text-align: center;">І.Франко. Поезія. Твори періоду «натуралізму»</p> 1. Поетична творчість І.Франка. Збірка «З вершин і низин». Цикл «Веснянки». 2. Натуралізм у творчості І.Франка. «Воа constrictor», «Борислав сміється».
10	<p style="text-align: center;">І. Франко «Захар Беркут», «Украдене щастя»</p> 1. Теорія «наукового реалізму». «Захар Беркут». 2. Повість І. Франка та однойменна екранізація (2019 р.) – особливості тлумачення. 3. «Украдене щастя»: жанр, проблематика, фольклорні джерела твору.
11	<p style="text-align: center;">І. Франко «Перехресні стежки»</p> 1. Психологічний реалізм. Соціально-психологічний роман «Перехресні стежки».

	<ol style="list-style-type: none"> Композиційні особливості та проблематика твору. Елементи натуралізму та імпресіонізму в «Перехресних стежках».
12	<p style="text-align: center;">Модернізм у творчості І. Франка</p> <ol style="list-style-type: none"> Лірична драма «Зів'яле листя»: композиція, тематика, основні мотиви. Філософська поема «Мойсей». Постать пророка. Інтерпретація біблійної легенди.
13	<p style="text-align: center;">Творчість А. Тесленка</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика життя і творчості письменника. Оповідання «Школяр», «Наука», «Немає матері», «Поганяй до ями!» та ін. (за вибором). Повість «Страчене життя»: проблематика, особливості авторського стилю.
14	<p style="text-align: center;">Творчість С. Васильченка</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика життя і творчості. Оповідання «Мужицька арифметика», «Гріх», «На чужину» та ін. Повість «Талант»: проблематика, особливості авторського стилю.
15	<p style="text-align: center;">А.Свидницький «Люборацькі»</p> <ol style="list-style-type: none"> Історія написання та видання роману «Люборацькі». Проблематика твору, особливості композиції, біографічні паралелі. «Люборацькі» А. Свидницького – «перший реалістичний роман на побутовому тлі» (І.Франко).
16	<p style="text-align: center;">Творчість Б. Грінченка</p> <ol style="list-style-type: none"> Психологічна проза Б. Грінченка. Аналіз оповідань «Украла», «Дзвоник», «Сама, зовсім сама», «Екзамен», «Олеся».

5 семестр

№	Тема заняття / план
1	<p style="text-align: center;">Поезія Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Сучасний погляд на постать письменниці: літературознавчий контекст. Поетичні збірки «На крилах пісень», «Думи і мрії», «Відгуки»: загальна характеристика. Цикл «Сім струн»: особливості композиції, поетика.
2	<p style="text-align: center;">Драматургійна творчість Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Драматична поема «Блакитна троянда»: риси модернізму, символічна образність. «Одержима». Історія написання. Специфіка модерного тлумачення біблійного міфу.
3	<p style="text-align: center;">Драматургійна творчість Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Фантастична драма «Осінь казка»: основні мотиви та символи. Драма-феєрія «Лісова пісня» в контексті неоромантичної проблематики. Драматична поема «Бояриня» в культурологічному прочитанні.
4	<p style="text-align: center;">Драматургійна творчість Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Драматична поема «Кассандра»: інтерпретація античного міфу. Композиція та звукова організація твору. Візуальна образність. «Камінний господар» як жіноча версія легенди про Дон Жуана.
5	<p style="text-align: center;">Драматургійна творчість Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Драматична поема «Оргія»: історичний контекст, проблематика. Гендерна оптика. Європейські мотиви у творчості Лесі Українки.
6	<p style="text-align: center;">Проза та публіцистика Лесі Українки</p> <ol style="list-style-type: none"> Нарис «Місто смутку». Мотив божевілья у творчості Лесі Українки. Публіцистика. «Малорусские писатели на Буковине»: актуалізація

	проблематики.
7	<p align="center">Творчість О. Кобилянської</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імпресіонізм, неоромантизм і фемінізм в оповіданні «Природа». 2. «Valse mélancolique»: гендерна проблематика в контексті неоромантизму. 3. «В неділю рано зілля копала» – переосмислення фольклорного сюжету, культурні коди.
8	<p align="center">Творчість О. Кобилянської</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фемінізм і ніцшеанство у творах письменниці. 2. Повість «Людина» як феміністичний маніфест. 3. «Царівна» в контексті модернізму.
9	<p align="center">Творчість О. Кобилянської</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Земля» – трансформація міфу про землю. 2. Проблема братовбивства. Конфлікт батьків і дітей. 3. Стилїстичні особливості твору.
10	<p align="center">Творчість М. Коцюбинського</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імпресіоністична новела як жанр. 2. Імпресіоністична новела «Intermezzo»: техніка «уважного читання». 3. «Коні не винні», «Сміх»: композиційні особливості творів, проблематика.
11	<p align="center">Творчість М. Коцюбинського</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний реалізм у творчості письменника. 2. Дитяча психологія в оповіданнях «Маленький грішник», «Подарунок на іменини». 3. Кризові стани свідомості у творах «Цвіт яблуні». «Persona grata». Імпресіоністична техніка письма.
12	<p align="center">Повість М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтертекстуальні перегуки в повісті. 2. Міфологічні елементи та народні традиції у творі. 3. Символіка повісті. Назва. Художня ідея.
13	<p align="center">Творчість В. Стефаника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творчий шлях митця. 2. Новелїстика першого періоду творчості. Експресіоністичні елементи. 3. «Новина», «Камінний хрест», «Злодій», «Катруся»: проблематика творів.
14	<p align="center">Творчість В. Стефаника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Другий період творчості. Тема війни. Історичний контекст. 2. «Марія», «Сини» та інші твори – за вибором студента.
15	<p align="center">Конфлікт інтерпретацій творів української літератури ХІХ ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Код української літератури» Н. Зборовської – спроба психоаналітичного тлумачення. 2. Постколоніалїзм та інтерпретативні практики О. Забужко (творчість Т. Шевченка, І. Франка та Лесі Українки). 3. Т. Гундорова «Кітч і література» – постмодерністська версія.

6 семестр

№	Тема заняття / план
1	<p align="center">Творчість В. Винниченка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичні погляди В. Винниченка. «Відродження нації». 2. Прозова творчість митця. «Записки кирпатого Мефістофеля». 3. Драматургія. «Чорна Пантера і Білий Ведмідь».
2	<p align="center">Творчість В. Винниченка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життєві принципи В. Винниченка. «Чесність з собою» 2. Фантастичний роман «Сонячна машина». 3. Публіцистичний роман «Слово за тобою, Сталіне!».

3	<p style="text-align: center;">Творчість поетів-«неокласиків»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постать М.Зерова як поета й науковця. «Ars poetica», «Саломея», «Навсикая». 2. Неокласичні та символістські елементи в поезії «п'ятірного грона». М.Драй-Хмара. 3. Перекладацька діяльність «неокласиків».
4	<p style="text-align: center;">Літературна творчість В. Домонтовича</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Шостий у гроні» – творчий шлях В. Петрова. «Болотяна Лукроза». 2. Жанр белетризованої біографії у творчості В. Домонтовича (В. Петрова). «Романи Куліша», «Аліна й Костомаров».
5	<p style="text-align: center;">Стилістичні пошуки українських футуристів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маніфест футуризму. 2. Творчість М. Семенка. 3. «Неокласицизм»/ футуризм як провідна опозиція літературного процесу 20-х рр.
6	<p style="text-align: center;">Творчість М. Хвильового</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначальні ідеї публіцистичної діяльності М. Хвильового. 2. Проза М. Хвильового – загальна характеристика. 3. «Арабески», «Сентиментальна історія», «Солонський яр» – особливості новелістичного жанру.
7	<p style="text-align: center;">Творчість М. Хвильового</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імпресіонізм у творчості М.Хвильового. «Я (Романтика)», «Кіт у чоботях». 2. «Повість про санаторійну зону» і концепція «романтики вітаїзму». 3. «Вальдшнепи» як «проблемний роман».
8	<p style="text-align: center;">Літературна дискусія 1925–1927 рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначальні ідеї публіцистичної діяльності М. Хвильового. Концепція «азіатського ренесансу». 2. Памфлети М.Хвильового. «Про сатану в бочці...». «Україна чи Малоросія?»
9	<p style="text-align: center;">Драматургія в творчості М. Куліша</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експресіонізм у п'єсах М.Куліша. «97», «Мина Мазайло». 2. Специфіка відтворення психологічного стану героя у творі «Народний Малахій». 3. Соціалізм як світоглядний концепт у п'єсі «Маклена Граса». 4. Експериментальна п'єса «Патетична соната»: композиція, поетика твору.
10	<p style="text-align: center;">Творчість Ю. Яновського</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Романтичні елементи у творах Ю.Яновського. «Вершники». 2. Композиційні особливості творів «Чотири шаблі» та «Майстер корабля».
11	<p style="text-align: center;">Поезія П. Тичини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Соняшні кларнети» як квінтесенція художнього світовідчуття П.Тичини. 2. Символізм та музичність у поезії П.Тичини. «Золотий гомін». 3. «Скорбна мати», «Похорон друга» – жанрова специфіка поем.
12	<p style="text-align: center;">Творчість В. Підмогильного</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий і творчий шлях В.Підмогильного. Участь у літературному угрупованні «Ланка». 2. Новелістика В.Підмогильного. «Добрий Бог», «Третя революція», «В епідемічному бараці».
13	<p style="text-align: center;">Творчість В. Підмогильного</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Місто» – роман кар'єри, роман виховання. Екзистенційна проблематика твору. 2. «Невеличка драма» – риси інтелектуальної та психологічної прози.

14	<p style="text-align: center;">Творчість М. Бажана</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилiстичне розмаїття поезії М.Бажана («Фокстрот», «Цирк», цикл «Будівлі», «Гофманова ніч»). 2. Поема «Сліпці»: проблемно-тематичний аналіз. 3. Пізня творчість митця. «Нічні концерти».
15	<p style="text-align: center;">Творчість Є. Плужника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імпресіонізм у поезії Є. Плужника. 2. Поема «Галілей»: композиція, версифікаційні особливості, ідея твору.
16	<p style="text-align: center;">Творчість О. Довженка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Зачарована Десна» – своєрідність оповіді. 2. «Україна в огні», «Повість полум'яних літ» – проблематика, спосіб викладу/зображення подій. 3. Фільми О. Довженка. «Звенигора», «Земля».

7 семестр

№	Тема заняття / план
1	<p style="text-align: center;">Працька школа поетів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделювання національної ідентичності в поезії Працької школи. О. Теліга «Якими нас прагнете?». 2. Ідея «національного чину» в творчості представників Працької школи. 3. Ідея «національного чину» та образ «степової Еллади» в поезії Є. Маланюка. 4. Феномен «вістниківської квадриги». Основні засади політичної концепції Д. Донцова.
2	<p style="text-align: center;">Літературна творчість В. Домонтовича</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. «Мала» проза В. Домонтовича. «Апостоли». 4. Інтелектуальна проза В. Домонтовича. «Дівчина з ведмедиком».
3	<p style="text-align: center;">Літературна творчість В. Домонтовича</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Доктор Серафікус»: конфлікт тілесного і духовного. 2. Екзистенційна проблематика в романі «Без ґрунту».
4	<p style="text-align: center;">Творчість І. Багряного</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Життєвий і творчий шлях. Поезія І. Багряного. 2. Пригодницький роман «Тигролови». 3. Публіцистична діяльність І. Багряного. «Чому я не хочу вертатись до СРСР?». 4. Автобіографічні елементи роману «Сад Гетсиманський». Біблійні мотиви.
5	<p style="text-align: center;">Творчість В. Барки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творчий шлях В. Барки. 2. «Жовтий князь» – загальна характеристика твору. 3. Збірка «Океан» – теми, мотиви, композиційні особливості.
6	<p style="text-align: center;">Творчість У. Самчука</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика творчості У. Самчука. 2. Роман-хроніка «Марія» – основні теми, мотиви, образи.
7	<p style="text-align: center;">Творчість Т. Осьмачки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поезія Т.Осьмачки. Експресіонізм. 2. Риси неоромантизму в повісті «Старший боярин». 3. Експресіонізм у повісті «Ротонда душогубців».
8	<p style="text-align: center;">Інтелектуальна постать Ю. Шереха</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтелектуальна біографія Ю. Шевельова (Шереха). 2. Есеїстика мислителя. Концепція «розрадяннення» людини. 3. Літературознавчий доробок Ю. Шереха: огляд окремих статей мислителя

	– за індивідуальним вибором студентів.
9	<p align="center">Творчість Ю. Косача</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постать Ю. Косача в контексті української діаспори. 2. Поетичний доробок Ю. Косача. 3. «Еней і життя інших»: проблематика, стилістичні особливості твору.
10	<p align="center">Поезія Нью-Йоркської групи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спільні та відмінні риси творчості різних представників Нью-Йоркської групи. 2. Екзистенційні мотиви та стилістичні експерименти в поезії Нью-Йоркської групи. 3. Екзистенційні мотиви у поетичній творчості Ю. Тарнавського. 4. Сюрреалізм у творчості Е.Андієвської. «Джалапіта».

8 семестр

№	Тема заняття / план
1	<p align="center">Творчість покоління «шістдесятників»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поезія 60-х рр. – переоцінка цінностей? 2. Творчість І.Драча, Д.Павличка, Л.Костенко, В.Вінграновського, В.Симоненка. 3. Літературна критика 60-х (Є.Сверстюк, І.Дзюба).
2	<p align="center">Творчість покоління «шістдесятників»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постать І. Світличного. 2. Поетичний світ І. Калинця. 3. Художній світ В. Стуса.
3	<p align="center">Новелістика Григора Тютюнника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанр психологічної новели у творчості Гр. Тютюнника. 2. «Зав'язь», «Син приїхав», «Три зозулі з поклоном» – загальна характеристика творів.
4	<p align="center">Проза Валерія Шевчука</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Дім на горі» – риси «хімерного» роману. 2. «Птахи з невидимого острова» як роман-антиутопія. 3. Трилогія «Три листки за вікном»: особливості композиції, тематика, часові співвідношення.
5	<p align="center">Явище Київської школи в українській літературі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Київська школа як культурне явище. Герметизм. «Внутрішня еміграція». 2. Художнє світобачення та особливості поезики творів Василя Голобородька, Миколи Воробйова, Віктора Кордуна, Михайла Григоріва.
6	<p align="center">«Постчорнобильське покоління»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Карнавалізація життя в поетичній діяльності «Бу-Ба-Бу». 2. Поетична концепція «Нової літератури». 3. «ЛуГоСад» як літературний «ар'єргард».
7	<p align="center">Постмодернізм у сучасній українській прозі. Ю. Андрухович</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Образ героя у творі Ю. Андруховича «Рекреації». 2. Композиційні та стилістичні риси «Перверзії». 3. «Таємниця» – міф про митця.
8	<p align="center">Постмодерністська поезика у прозових творах Ю. Іздрика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постмодерністська естетика: характерні риси, стилістичні та жанрові експерименти. 2. Композиційні та жанрові особливості твору «Воцек». 3. Роман «Таке» як зразок української постмодерністської прози.
9	<p align="center">Постколоніалізм у творчості О. Забужко</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феміністичні та національні мотиви у «Польових дослідженнях з

	українського сексу». 2. Трансформація міфологічних мотивів у повісті «Казка про калинову сопілку».
10	Апокаліптичні мотиви в романі Є. Пашковського «Щоденний жезл» 1. «Постчорнобильський синдром» в сучасній українській прозі. 2. Специфіка художнього письма Є. Пашковського. Жанр роману-есею. 3. Провідні мотиви та образи в романі Є. Пашковського «Щоденний жезл».
11	«Чорний гумор» у творчості Ю. Винничука 1. «Чорний гумор» як явище постмодерністського світосприйняття. 2. Іронія та сарказм у творах «Ги-ги-и», «Груші в тісті», «Святе сімейство». 3. Тематична зорієнтованість прози Ю. Винничука.
12	Поезія дев'яностих 1. Література як пошук реалізму (за Ю. Шерехом). 2. Покоління 90-х рр.: поетичні угруповання, маніфести, культурний контекст. 3. Основні мотиви й образи сучасної української поезії.
13	Сучасна «жіноча» проза 1. Образ молоді української інтелігенції у творах С. Пиркало «Зелена Маргарита», «Кухня егоїста». 2. Феміністичні (пост-феміністичні) мотиви в оповіданнях Є. Кононенко («Три світи», «Повії теж виходять заміж», «Без мужика»).
14	Сучасна «жіноча» проза 1. Міфософські мотиви в романі М. Матіос «Солодка Даруся». 2. Сакралізована дійсність у творах Л. Демської «Осінь мага», «Спокуса сірого голуба».
15	Естетика постмодернізму межі століть. С. Жадан 1. Постмодерністська іронія в творчості С. Жадана: характерні риси та інтенції. 2. «Покоління Пепсі» у світлі постмодерністського епатажу. 3. «Ворошиловград»: рефлексія соцреалістичної естетики.

4.3. Самостійна робота

1. Під час створення письмового варіанту доповіді необхідно дотримуватися таких вимог: з'ясувати причини, за яких визначилася проблема, чітко сформулювати тезу, відібрати аргументи, сформулювати висновок, вміти зробити аналіз щодо наукової значимості поданої інформації, подати список використаної літератури.

2. Реферат оформлюється згідно з загальноприйнятими вимогами до оформлення такого типу робіт (титульна сторінка, план, три елементи структури тексту – вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел). Творча робота є альтернативою до написання реферату й містить елементи самостійного аналізу окремих творів ХХ ст.

3. Презентація виконується в комп'ютерній програмі Power Point Presentation і передбачає ілюстрований виклад певного фрагменту матеріалу. Всі види робіт виконуються в межах тематики курсу. Тема роботи обирається і формулюється студентом самостійно у межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

4. Опрацювання критичних матеріалів для створення електронного ресурсу української літератури ХХ ст. передбачає пошук студентом критичних матеріалів (статей, коментарів, досліджень тощо) стосовно певного обраного ним художнього твору або явища української літератури ХХ ст. та оформлення цих матеріалів в електронному вигляді.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Мережа Інтернет, доступ до цифрових культурологічних і літературно-мистецьких платформ, літературна періодика, навчальні посібники й хрестоматії з літературної критики, історії української літературної критики, тексти класичної й сучасної української літератури.

5. Підсумковий контроль

Іспити з навчальної дисципліни «Історія української літератури» проводяться в усній формі. Студенти отримують іспитові питання у формі білетів. Кожний білет містить 2 питання: 1) Загальне питання з історії розвитку української літератури відповідного періоду; 2) Аналіз художнього твору з української літератури XIX–XX ст. відповідно до опрацьованого протягом семестру матеріалу.

Наприклад:

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Рівень вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	014 «Середня освіта»
Спеціалізація	014.01 «Українська мова та література»
Семестр	
Навчальна дисципліна	«Історія української літератури»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

1. Визначте характерні риси розвитку української літератури наприкінці XVIII – на початку XIX ст.
2. Проаналізуйте стилістичні та жанрові особливості твору І.Котляревського «Енеїда».

Відповідь на кожне питання оцінюється у 20 балів. При цьому враховується повнота розкриття питання, знання змісту аналізованих творів та вміння орієнтуватись у загальній літературній ситуації та культурному контексті означеного в іспитових білетах періоду.

Питання до іспиту

III семестр

1. Художні стилі в українській літературі початку XIX ст. (класицизм, сентименталізм, романтизм).
2. Українська література наприкінці XVIII – на початку XIX ст.: характерні риси розвитку.
3. Класицизм в українській літературі поч. XIX ст.
4. Творчість І. Котляревського: загальна характеристика.
5. «Енеїда» – бурлескно-травестійна поема. Особливості жанру.
6. «Енеїда» І. Котляревського versus «Енеїда» Вергілія.
7. «Наталка-Полтавка» та «Москаль-чарівник»: жанрові особливості, проблематика, стиль.
8. Сентименталізм в українській літературі початку XIX ст.
9. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка: загальна характеристика.
10. Повість «Маруся»: авторська інтенція, проблематика, характеристика образів.
11. Класицизм у творчості Г. Квітки-Основ'яненка. «Салдацький патрет», «Конотопська відьма», «Козир-дівка» (за вибором).

12. Жанр байки в українській літературі XIX ст. Представники. Стилiстичнi особливостi творiв одного з авторiв (за вибором).
13. Розвиток романтизму в українській літературі I половини XIX ст.
14. Етнографічні дослідження та фольклористика в українській літературі поч. XIX ст.
15. Харківський осередок романтизму: загальна характеристика явища.
16. Львівський гурток романтиків «Руська трійця».
17. Київський осередок романтизму. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства.
18. Періодизація творчості Т. Шевченка.
19. Жанр балади у творчості Т. Шевченка. «Причинна», «Утоплена», «Гополя».
20. П'єса «Назар Стодоля»: загальна характеристика твору.
21. Романтизм та реалізм у творах Т. Шевченка. «Катерина».
22. Образ жінки-матері у творчому доробку Т. Шевченка.
23. Історична тематика у творах Т. Шевченка. «Гайдамаки», «Великий льох».
24. Поема «І мертвим, і живим, і ненародженим...» та «Заповіт» у сучасному прочитанні.
25. Прозова творчість Т. Шевченка. «Художник».
26. Літературна творчість П. Куліша: загальна характеристика.
27. Історичний роман «Чорна рада»: проблематика, система образів, історичний контекст.
28. Поема П. Куліша «Магомет і Хадиза» з погляду історіософії.
29. Суспільно-культурна та наукова діяльність П. Куліша.
30. Співвідношення реалістичних та романтичних тенденцій у текстах українських письменників. Творчість Ю.Федьковича. «Три як рідні брати».

IV семестр

1. Зародження реалізму в українській літературі XIX ст.
2. Творчість Марка Вовчка: загальна характеристика.
3. «Народні оповідання» Марка Вовчка як культурне явище.
4. Повість «Інститутка»: проблематика, композиція, авторський стиль твору.
5. Риси романтизму, реалізму та психологізму в оповіданнях Г.Барвінок.
6. Творчість Б. Грінченка. Жанр оповідання. Аналіз одного з творів (за вибором).
7. Повість О. Пчілки «Товаришки»: загальна характеристика.
8. П. Грабовський: особливості життя і творчості в контексті реалізму.
9. Соціально-психологічна проза в українській літературі XIX ст.
10. Творчість І. Нечуя-Левицького у культурно-історичному вимірі.
11. Повість «Кайдашева сім'я» як модель української родини.
12. Образ українського інтелігента в романі І. Нечуя-Левицького «Хмари».
13. Творчість П. Мирного: загальна характеристика.
14. Соціально-психологічний роман «Хіба ревуть воли як ясла повні»: композиція, стиль, проблематика.
15. Роман П. Мирного «Повія». Проблема «пропащої сили».
16. Український «театр корифеїв».
17. Творчість І. Карпенка-Карого: загальна характеристика.
18. Трагедія І. Карпенка-Карого «Сава Чалий»: жанрові особливості, проблематика, історичний контекст.
19. Реалізм в українській літературі кінця XIX ст.
20. Творчість А. Тесленка. Повість «Страчене життя»: проблематика, особливості авторського стилю.

21. Життя і творчість С. Васильченка. Проблематика оповідань. Повість «Галант».
22. Постать І. Франка: загальна характеристика, періодизація творчості.
23. Поетична творчість І. Франка. Характеристика однієї зі збірок поезії (за вибором).
24. «Натуралістичний період» у житті І. Франка. «Воа constrictor», «Борислав сміється».
25. Повість «Захар Беркут» у контексті реалізму.
26. Творчість І. Франка про/для дітей. «Фарбований лис». «Грицева шкільна наука».
27. Натуралізм та імпресіонізм у романі І. Франка «Перехресні стежки».
28. «Зів'яле листя» як лірична драма: особливості композиції, проблематика, інтертекстуальні елементи.
29. Філософська поема І. Франка «Мойсей»: авторська інтерпретація біблійного міфу.
30. «Люборацькі» А. Свидницького: проблематика твору, особливості композиції, біографічні паралелі.

У семестр

1. Зародження модерністського дискурсу в українській літературі II половини XIX ст.
2. Культурна діяльність М. Драгоманова.
3. Феміністичний дискурс в українській літературі II половини XIX ст.
4. Психологічна проза у творчості О. Кобилянської. Тема братовбивства у творі О. Кобилянської «Земля».
5. Феміністичні ідеї у творчості О. Кобилянської.
6. Сформулюйте ідею твору О. Кобилянської «Valse mélancolique». Визначте особливості поетики.
7. Проаналізуйте особливості інтерпретації сюжету пісні «Ой, не ходи, Грицю» у творі О. Кобилянської «В неділю рано зілля копала».
8. Ніцшеанство у творчості О. Кобилянської.
9. Порівняйте образ нової жінки у творах О. Кобилянської «Людина» та «Царівна».
10. Визначте елементи імпресіоністичного зображення дійсності у творах О. Кобилянської.
11. Поетична та прозова спадщина Лесі Українки.
12. Імпресіонізм/експресіонізм в українській літературі XIX ст.
13. Творчість М. Коцюбинського. Психологічний реалізм. Аналіз оповідань (за вибором студента).
14. Імпресіоністична новела «Intermezzo»: техніка «уважного читання».
15. Кризові стани свідомості у творах М. Коцюбинського «Цвіт яблуні». «Persona grata». Імпресіоністична техніка письма.
16. Міфологічні елементи та інтертекстуальні перегуки в повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків».
17. Дитяча психологія в оповідання М. Коцюбинського «Маленький грішник», «Подарунок на іменини».
18. Творчість В. Стефаника. Періодизація, авторський стиль письма.
19. Новелістика В. Стефаника. «Новина», «Камінний хрест», «Злодій» (за вибором).
20. Експресіоністичні та імпресіоністичні елементи в новелах В. Стефаника.
21. Другий період у творчості В. Стефаника. Історичний контекст. «Марія», «Сини».

22. Європеїзм у творчості Лесі Українки. (за С. Павличко).
23. Жанр драматичної поеми у творчості Лесі Українки: загальна характеристика.
24. Особливості інтимної лірики у творчості Лесі Українки.
25. Проаналізуйте культурний контекст драматичної поеми Лесі Українки «Оргія».
26. Порівняйте євангельський міф у творі Лесі Українки «Одержима» з біблійною версією.
27. Драматична поема Лесі Українки «Бояриня» в культурологічному прочитанні.
28. Проведіть паралелі між образом Кассандри з поеми Лесі Українки та автохарактеристикою письменниці («почитаемая, но не читаемая»)?
29. Драматична поема Лесі Українки «Камінний господар»: специфіка інтерпретації образу Дон Жуана.
30. Схарактеризуйте критичну спадщину Лесі Українки.

VI семестр

1. Поняття про модернізм, авангардизм, неокласицизм, постмодернізм та функціонування цих течій в українській літературі ХХ ст.
2. Українська література наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.: характерні риси розвитку.
3. Художні стилі в українській літературі початку ХХ ст.
4. Психологічний реалізм в українській літературі ХХ ст.
5. Інтелектуальний роман в українській літературі ХХ ст.
6. Київська школа поетів як літературне явище.
7. Імпресіонізм/експресіонізм в українській літературі ХХ ст.
8. Неокласицизм/футуризм в українській літературі ХХ ст.
9. Символізм в українській поезії ХХ ст.
10. Зовнішні чинники розвитку української літератури у 20-х рр. ХХ ст.
11. Назвіть та схарактеризуйте основні літературні угруповання 20-х рр.
12. Схарактеризуйте революційний романтизм як літературну течію.
13. Феміністичний дискурс в українській літературі II половини ХХ ст.
14. Друга світова війна в українській літературі ХХ ст.
15. Розвиток модерністського дискурсу в українській літературі на початку ХХ ст.
16. Літературна дискусія 1925–1927 рр.: загальна характеристика явища.
17. Психологічна проза у творчості В. Підмогильного. «Невеличка драма».
18. Риси експресіонізму в драматургічній творчості М. Куліша.
19. «Романтика вітаїзму» М. Хвильового (на прикладі одного з творів – за вибором студента).
20. Літературна діяльність В. Винниченка: загальна характеристика творчості. Аналіз одного з творів (за вибором студента).
21. Характеристика творчості представників літературного угруповання «Ланка» (за вибором студента).
22. Революційна романтика у творах Ю. Яновського.
23. Риси інтелектуальної прози в романі В. Підмогильного «Місто».
24. Схарактеризуйте творчість українських «неокласиків».
25. Назвіть футуристичні літературні угруповання та їхніх представників.
26. Сформулюйте основні ідеї, висловлені в памфлетах М. Хвильового.
27. Розвиток драматургії в українській літературі ХХ ст.
28. Жанр кіноповісті у творчості О. Довженка.
29. В. Винниченко «Сонячна машина»: риси антиутопії.

30. Жанр белетризованої біографії у творчості В. Домонтовича.

VIII семестр

1. Жанр історичного роману в українській літературі II половини XX ст.
2. «Химерна» проза в українській літературі II половини XX ст.
3. Шістдесятництво як літературне явище.
4. Розвиток української прози у другій половині XX ст.
5. Літературний процес 70-х рр. Самвидав.
6. Проза української діаспори. Загальна характеристика.
7. Філософія «національного чину» в українській діаспорній літературі.
8. Нью-Йоркська група поетів як літературне явище.
9. Герметизм в українській поезії другої половини XX ст.
10. Характерні особливості поезії 80-х рр.
11. Епатаж кінця 80-х – Бу-Ба-Бу, Пропала грамота, Нова література.
12. Українська література в 90-рр. XX ст.: характерні мотиви, стилістичні напрямки, загальний культурний контекст.
13. Постмодернізм в українській літературі на межі XX–XXI ст.
14. «Празька школа поетів»: визначальні теми, мотиви, концепція поетичної творчості.
15. Сюрреалізм у творчості Е. Андіївської.
16. Жанр історичного роману в творчості П.Загребельного (на прикладі одного з творів – за вибором студента).
17. Риси необароко в романі В. Барки «Жовтий князь».
18. Екзистенційні мотиви у творі У. Самчука «Марія».
19. Схарактеризуйте особливості творчості представників «вістниківської квадриги».
20. Визначте провідні мотиви поетичної творчості Є. Маланюка.
21. Визначте провідні мотиви поетичної творчості Л. Костенко.
22. Постать В.Стуса: специфіка відображення світоглядної позиції митця в поетичній творчості.
23. Поетичний світ І.Калинця: провідні мотиви, образи, особливості поетики.
24. Неоміфіологізм у романі В.Шевчука «Дім на горі».
25. Літературна діяльність І.Багряного. «Сад Гетсиманський»: ідейно-тематичний та композиційний рівні твору.
26. Риси необароко у прозовій творчості Т.Осьмачки («Ротонда душолюбців», «Старший боярин»).
27. Екзистенційні мотиви в поезії поетів Нью-Йоркської групи (на прикладі творчості одного з представників угруповання – за вибором студента).
28. Жанр інтелектуального роману в творчості В. Домонтовича («Доктор Серафікус», «Без ґрунту»). Екзистенційні мотиви.
29. Екзистенційні мотиви в поезії поетів Нью-Йоркської групи (на прикладі творчості одного з представників угруповання – за вибором студента).
30. Міфологічне світовідчуття у творчості поетів Київської школи (на прикладі творчості одного з представників Київської школи – за вибором студента).

Залік з навчальної дисципліни «Історія української літератури» проводиться у VII семестрі за результатами підсумкової контрольної роботи.

Зразок завдання для письмової роботи:

Проаналізуйте стилістичні та жанрові особливості поеми Є. Плужника «Галілей».

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Види роботи	Макс. кількість балів
<i>III семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	9*5 = 45
2	реферат/творча робота	15
3	іспит	40
	Разом	100
<i>IV семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	9*5 = 45
2	реферат/творча робота	15
3	іспит	40
	Разом	100
<i>V семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	9*5 = 45
2	реферат/творча робота	15
3	іспит	40
	Разом	100
<i>VI семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	9*5 = 45
2	реферат/творча робота	15
3	іспит	40
	Разом	100
<i>VII семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	10*5 = 40
2	реферат/творча робота	15
3	аналітичне есе	15
4	підсумкова контрольна робота (залік)	30
	Разом	100
<i>VIII семестр</i>		
1	усне опитування студентів за питаннями, які виносяться на практичне заняття	9*5 = 45
2	аналітичне есе	15
3	іспит	40
	Разом	100

Критерії оцінювання завдань

Робота на практичних заняттях оцінюється в межах 5 балів – відповідно до рівня складності та обсягу матеріалу, опрацьованого в процесі підготовки до заняття, а також за ступенем інформативності та якості відповідей студента протягом самого заняття:

5 б.	Студент активно працює протягом заняття, виконує всі завдання, демонструє вільне володіння матеріалом, передбаченим темою заняття.
4 б.	Студент активно працює протягом заняття, виконує завдання з

	незначними похибками, демонструє достатнє володіння матеріалом.
3 б.	Студент виконує всі завдання, але припускається помилок, демонструє достатнє володіння матеріалом.
2 б.	Студент періодично бере участь у роботі під час практичного заняття, виконує частину завдань (40–50 %), частково орієнтується в матеріалі.
1 б.	Студент не бере активної участі в роботі під час практичного заняття, але правильно виконує частину завдань (20–30 %).

Реферат (огляд наукової та критичної літератури з обраної теми) / аналітичне есе оцінюється за такими критеріями: логічність, лаконічність, стислість, аргументованість висловлювань (3 бали), володіння відповідною науковою термінологією (2 бали), адекватне висвітлення основних аспектів обраної теми дослідження (4 бали), грамотність викладу матеріалу, відсутність помилок і стилістичних похибок (3 бали), дотримання вимог до оформлення роботи (3 бали).

Вимоги до оформлення роботи: текстовий редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman 14; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ – 0,5 см, поля: верхнє, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см; вирівнювання тексту за шириною; нумерація сторінок у правому верхньому кутку (номер на титульній сторінці не ставиться). Обсяг 7–10 с.

Творча робота передбачає ілюстрований виклад певного фрагменту матеріалу та має містити елементи інфографіки або інших інтерактивних технік. Оцінюється за такими критеріями: інформативне насичення – не менше 5 змістовних слайдів, повнота охоплення матеріалу (5 балів), логічна послідовність і прозорість розташування інформації (5 балів), естетична привабливість (бажано дотримуватись одного стилю оформлення), відсутність помилок і стилістичних похибок (5 балів).

Контрольна робота (залікова) оцінюється за такими критеріями: чітко сформульована теза (5 балів), окреслення культурно-історичного контексту аналізованого художнього явища (10 балів), аргументоване висвітлення основних аспектів обраної теми (10 балів), грамотність викладу матеріалу, відсутність помилок і стилістичних похибок (5 балів).

Відповідь на іспиті оцінюється з урахуванням повноти розкриття питання (5 балів), знання змісту аналізованих творів (10 балів) і вміння орієнтуватись у загальній літературній ситуації та культурному контексті означеного в питанні художнього явища (5 балів). Максимальна оцінка за відповідь на кожне питання іспитового білету – 20 балів.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник : У 10 т. Т. 1–7. Київ : ВЦ «Академія», 2013–2020.

2. Історія української літератури 50-60-х років XIX століття : підручник / Г.Ф. Семенюк, О.Д. Гнідан, Н.М. Гаєвська та ін. ; за наук. ред. проф. Г.Ф. Семенюка ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2019. 303 с.

3. Трофименко Т. Окологітературне: усе що ви хотіли знати про сучасну українську літературу. 2019. Харків : Vivat. 288 с.

4. Українська літературна критика XX століття : у 2 т. Київ : Наук. думка, 2017. Т. 1. 604 с. Т. 2. 725 с.

5. Історія української літератури XX – поч. XXI ст. : у трьох томах : навч. посібник / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : Видавничий центр «Академія», 2017.

6. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / Упоряд. В.Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
7. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. Розвідка із коментарем із «кінця постмодерну». Видання друге, виправлене і доповнене. Київ : Критика, 2013. 344 с.
8. Гундорова Т. І. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми : статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
9. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.
10. Шестопалова Т.П. Історія української літературної критики ХХ століття: навч.-метод. пос. для організ. самост. роб. Луганськ, 2012. 223 с.
11. Чижевський Д. І. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Київ : ВЦ «Академія», 2008. 568 с.
12. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
13. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття: У 2-х кн. / за ред. О. Д. Гнідан. Київ : Либідь, 2005–2006.
14. Історія української літератури. ХІХ століття : У 2 кн. : підручник / за ред. акад. М. Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1. 656 с.
15. Історія української літератури. ХІХ століття : У 2 кн. : підручник / за ред. акад. М. Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2. 712 с.

7.2. Додаткові:

1. Сучасна українська поезія : сайт. URL: <http://poetyka.uazone.net>.
2. Тарнашинська Л. Антропотопос «покоління»: метаморфози резонансних інтенцій (зауваги, що виходять поза межі академічних). *ЛітАкцент*. 2019. URL: <http://litakcent.com/2019/05/02/antropotopos-pokolinnya-metamorfozi-rezonansnih-intentsiy-z-auvagi-shho-vihodyat-pozha-mezhi-akademichnih/> (дата звернення: 15.05.2021)
3. Агеєва В. Зміна мистецьких поколінь не визначається лише календарем. *ЛітАкцент*. 2019. URL: <http://litakcent.com/2019/04/10/zmina-mistetskih-pokolin-ne-viznachayetsya-lishe-kalendarem>.
4. Гундорова Тамара. *Femina melancholica*. Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. URL: <http://www.twirpx.com/file/820969>.
5. Шестопалова Т.П. На шляхах синтезу думки (теоретичні засновки спадщини Юрія Лавріненка). Луганськ, 2010. 326 с.
6. Моренець В. П. Оксиморон: Літературознавчі статті, дослідження, есеї. Київ : Медіа Груп, 2010. 528 с.
7. Агеєва В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ : Факт, 2003. 320 с.
8. Пахльовська О. Українська культура у вимірі «пост»: посткомунізм, постмодернізм, поствандалізм. *Сучасність*. 2003. № 10. С. 70–85.
9. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. *Дивослово*. 2003. № 6. С. 2–10.
10. Логвиненко О. «Зупинилось небо у вікні» молодій українській поезії. *Слово і час*. 2002. № 4. С. 53–57.
11. Антологія української поезії II половини ХХ сторіччя / автор передм. та упор. Ю. Ковалів. Київ : Гранослов, 2001. 432 с.
12. Антологія альтернативної української поезії зміни епох. Друга половина 80-х – початок 90-х років / упор. Ю. Позаяк. Харків : Майдан, 2001. 184 с.
13. Антологія української поезії II половини ХХ сторіччя / автор передм. та упор. Ю. Ковалів. Київ : Гранослов, 2001. 432 с.

14. Грабовська І. Україна в пошуках позитивного культурно-антропологічного типу. *Сучасність*. 2001. № 3. С. 67.
15. Жулинський М. Чи відчуваємо ми катастрофу в простій українській душі? (бесіди про сучасну літературу). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2001. № 2. С. 50–64.
16. Забужко О. Хроніки від Фортінбраса : Вибрана есеїстика 90-х. Київ : Факт, 1999. 340 с.
17. Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків. Львів : Літопис, 1999. 336 с.
18. Квіти в темній кімнаті: Сучасна українська новела: Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років / упор., передм., літ. ред. В.Даниленка. Київ : Генеза, 1997. 432 с.
19. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття) [Текст] : посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. 224 с.
20. Опудало: українська прозова сатира, гумор, іронія 80-90-х рр. ХХ ст. / упор., передм., літ. ред. В. Даниленка. Київ : Генеза, 1997. 384 с.